

MÚZEUMPEDAGÓGIAI FOGLALKOZÁSOK

FEKETE SAS PATIKAMÚZEUM

MÚZEUMI ÓRA

ÁLTALÁNOS ISKOLA ALSÓ ÉS FELSŐ TAGOZATOSOKNAK VALAMINT
KÖZÉPISKOLÁSOKNAK AJÁNLJUK

FÜBEN-FÁBAN ORVOSSÁG (Feladatlappal vagy anélkül)

Miért éppen Fekete Sas? Hogyan kerül a habcsók a patikába? Mire jó a repülőőőőő?

Gyógyszertárunk történetéhez kapcsolva ismerkedünk a hajdani patikusmesterség műhelytitkaival. Mozsarazunk, adagolunk, régi szerekbe szagolunk, kóstolunk bele.

Megismerjük a legfontosabb gyógynövények használatát és közben megtudjuk milyen színű a kamillaolaj vagy hogy kerül szarvasagancs a fiókba?

A foglalkozás időtartama: 60 vagy 90 perc

A foglalkozás díja: 600 Ft

Tantárgy: biológia, kémia, történelem, gyógyszerésztörténet biológia, művészettörténet, vizuális nevelés, környezetismeret

MÚZEUMI ÓRASOROZATOK

FELSŐ TAGOZATOSOKNAK ÉS KÖZÉPISKOLÁSOKNAK AJÁNLJUK

FEKETE SAS PATIKUSKÉPZŐ

A város patikájának történetétől a gyógyteák kóstolásáig, majd az egykori árukészlettől a gyógyszerészeti jelképekig rengeteg érdekességgel ismerkedünk meg. Megnézünk, megszagolunk, megkóstolunk jó néhány alapanyagot, laborban dolgozunk patikusinasként.

Tantárgy: környezetismeret, magyar irodalom, rajz

CSODAPATIKA (Feladatlappal)

Ez a patika más mint a többi. Titkokat rejt. De miért éppen Fekete Sas lett a neve? Az órák során különféle tantárgyakhoz kapcsolódva bontjuk ki az orvoslás és gyógyszerészet történetének izgalmas fejezeteit.

A foglalkozások időtartama: 6 x 60 perc

A foglalkozások díja: 600 Ft / fő / alkalom

Az órasorozat témái

Fekete Sas Patikamúzeum
Székesfehérvár, Fő utca 5.

Krizsány Anna
22/315-583, 70/338 – 6173,
krizsany.anna@szikm.hu

Miért éppen Fekete Sas?- Bevezetés a patika történetébe TÖRTÉNELEM ÓRA

Hogyan gyógyítottak eleink, a székesfehérvári Fekete Sas Patika története.

A Fekete Sas Patika kalandos múltja, szerepe a város életében. A jezsuiták kiemelkedő tevékenysége, a barokk művészet jellegzetességei. Látogatás az egykori Rendházba, a jezsuita patika stukkódíszes helyiségének megtekintése. Bevezetés a múzeumhasználatba. Bevezetés a gyógyszerész szakma történetébe a diákok történelmi ismereteire alapozva. Az orvoslás és a gyógyszerészet története, a patikumesterség sokrétűsége. A patika helyiségei, alapvető -felszerelése. A mozsarazás kipróbálása. Néhány patikai specialitás élményszerű megismerése feladatlappal.

A kamillátó a szarvasagancsig BIOLÓGIA ÓRA

Növényi, állati, emberi eredetű gyógyszer alapanyagok

Átvezetés a biológia tantárgyból a gyógyszerészet történetének biológiai alapjaihoz a tanulók ismereteire alapozva.

Különböző eredetű gyógyszer alapanyagok: növényi, állati, emberi, ásványi eredetűek.

A természettudományok fogalma, a biológia szó jelentése. A biológiai tudományok csoportosítása tárgyuk szerint. Egyedi tárgyú biológiai tudományok 4 nagyobb területe: mikrobiológia, botanika, zoológia, antropológia. Alapvető különbségek növények, állatok és ember között. Hajmeresztő gyógymódok.

Botanikai ismeretek, füveskönyvek a patikában: Adam Lonitzer: Kreuterbuch 1574-ből. A DROG kifejezés a gyógyszerészetben. A latin nyelv használatának fontossága régen és ma.

Manuális tevékenység: Mini gyógy – drogyűjtemény készítése (kamilla, levendula, borsmenta kicsi tasakba zárva, összecukukható díszített könyvecskébe tűzve).

Patika és poézis MAGYAR IRODALOM ÓRA

Lázár Ervin: A csodapatika című meséje

A patikus alakja az irodalomban, íróvá lett patikusok, gyógynövények ábrázolása lírában, prózában.

A művészet, benne az irodalom lényege célja. A "poézis" kifejezés értelmezése.

Verstanulás: Falu Tamás: Kamilla.

A prózában: Részlet Kosztolányi Dezső: Alakok című írásából a patikus figurájának jellegzetességei. Lázár Ervin: A csodapatika című meséjének elemzése feladatlappal. A történet tanulságai. Milyen az ember? Lázár Ervin írói pályája, kötődése Székesfehérvárhoz. Képes illusztrációk, Réber László rajzai

Manuális tevékenység: Verses könyvjelző készítése.

A gyógyszerkészítés története

A gyógyszerészeti kémia gyökerei. Az alkímia fogalma, eredete, céljai, eszközei. A természettudományok. Ismerkedés a patikában az ásványi eredetű patikaszerkészítésének emlékeivel, feliratok, eszközök. Régóta ismert, alkalmazott kémiai eljárások. Múzeumi patikalabor makett tanulmányozása. Jellegzetes gyógyszerkészítési eljárások megismerése feladatlappal, kóstolás, szagolás, mérőeszközök. Gyógyvizek megkóstolása, szagolása. Híres magyar tudósok: kémikusok, gyógyszerészek, orvosok. A C-vitamin.

Manuális tevékenység: Színes fürdőszó rétegezése kémcsőben, dugóval. szókincsbe beépült latin kifejezések. Latin szakkifejezések, feliratok a patikában. Nota bene! – Antik szólások, közmondások. Szókeresés a fiókok mélyén, tégelyek, üvegek között. Fontosabb gyógynövények nevei latinul. Megkóstoljuk a kamillateát, mentateát, pemetefűcukrot.

Manuális tevékenység: Írás tollal (pennával), tintával. Patikatégely kartusának írása tintával.

Ékes apotékák RAJZ ÓRA

Miért olyan szépek az egykori patikák?

A képző- és iparművészet a patikában. Régi szép patikák, színek, formák, barokk stílus. Bútorművesség, – látogatás a farestaurátor műhelyében. Kézművészet, kerámiaművészet alkotásai a patikai berendezésen. A Fekete Sas Patika bútorzata, készítői. Régi szép patikaedények, herbáriumok. Munka feladatlappal. Képzőművészek, akik patikusok voltak. A patikus alakja, és a patika a képzőművészetben. A mi herbáriumunk: Adam Lonitzer: Kreuterbuch című könyve. Fametszetek, gót betűk, színező anyagok. A gyógyszerészeti növénytan és a művészi ábrázolások fejlődése.

Manuális tevékenység: Lonitzer – Kreuterbuch kifestőkönyv színezése.

Tanuljunk deákul! LATIN ÓRA

Róma öröksége, a tudomány nyelve

Róma öröksége: a latin nyelv. A tudomány nyelve a biológiában, orvostudományban, kémiában, A "DEÁK" nyelv tömörsége, dallamossága, logikája. Az újlatin nyelvek nemzetközi jelentősége. Feladatlapos munka: A magyar szókincsbe beépült latin kifejezések. Latin szakkifejezések, feliratok a patikában. Nota bene! – Antik szólások, közmondások. Szókeresés a fiókok mélyén, tégelyek, üvegek között. Fontosabb gyógynövények nevei latinul. Megkóstoljuk a kamillateát, mentateát, pemetefűcukrot.

Manuális tevékenység: Írás tollal (pennával), tintával. Patikatégely kartusának írása tintával.

A

Dreyte Salbey.

B

sen/fflehen aber die Xauten. Auch sol mans den von gestreuwetem Legmen vnd dñschen. Wilde salbey/wirt sonst genant Alyenck mit langen breyten blettern/welche vngleich eckechten braunen stengel/ist am geruch mit wien blumen/wirt funden in Wälden am en seyn das Sphacelos Theophrasti.

Krafft v

Salbey ist heiff im ersten/vnd trucken im in der Arney/die wären ein Jar/darnach vberflüssige Flüss. Ist gut fürn Blutgärdarm. Salbey mit den stengeln gesotten/v Frauen ire zeit/vnd treibt auß die Todte die salbey nicht zuviel nützen/dann an der ztigen Thier/der trincke ab salbey/er genieff. Wer morgens drey spitzer salbey blettern mit baldt Giffte/vnd böser Luft. Salbey we auß Giffte/vertreibt den Husten vnd stechen treibt der weiber frackheit vnd den Harn. damit gewaschen/machets schwarz/vnd v wachsen. Dis Puluer nimpt den Geschw

MÚZEUMI NAPOK, TÉMANAPOK

NAGYCSOPORTOS ÓVODÁSOKNAK AJÁNLJUK

Kígyónak lábsó - Téma nap óvodásoknak
Növénykereső, patikaszer kóstoló és szimatoló, mozsarazás, adagolás, csomagolás, verstanulás szerepel a programban, végül csíkos lábsót készítünk a kicsikkel.

A foglalkozások időtartama: 4 x 45 perc

A foglalkozások díja: 600 Ft / fő

FELSŐ TAGOZATOSOKNAK ÉS KÖZÉPISKOLÁSOKNAK AJÁNLJUK

Csodapatika - Múzeumi nap

A téma nap 3-4 múzeumi foglalkozást tartalmaz tetszés szerint választható tantárgyakhoz kapcsolódóan, a CSODAPATIKA óratorozatot alapul véve, manuális alkotó tevékenységgel kombinálva.

A foglalkozások időtartama: 4 x 45 perc

A foglalkozások díja: 600 Ft / fő

Tantárgy: Miért éppen Fekete Sas? - történelem, Kamillától a szarvasagancsig - biológia, Patika és poézis - irodalom, Az alkimistáktól a gyógyszerészetig - kémia, Ékes apotékák - rajz, Tanuljunk deákul! - latin

KÖZÉPISKOLÁSOKNAK AJÁNLJUK

A PATIKA CSODÁI - Bevezető jellegű patikamúzeumi óra

Hogyan alakult ki a gyógyszerész szakma? Milyen tudományokból gyökeredzik? Mi mindenhez értettek a hajdani patikusok? Milyen alapelvek alapján folyt a gyógyítás? A foglalkozás során megválaszoljuk a fenti kérdéseket, miközben megismerkedünk a legfontosabb gyógynövényekkel, megszorgoljuk a legfurcsább alapanyagokat.

A program további része: fűszerek mozsarazása, és a patikamúzeumi „Illatszertár” megszimatolása.

A program kérhető feladatlappal vagy anélkül.

Kérhető még: csoportos feliratkeresés-értelmezés, kreativitások (Gyógynövénygyűjtemény, csíkos fürdőszó készítés, szappanöntés)

A foglalkozás időtartama: 60 vagy 90 perc

A foglalkozás díja: 600 Ft

